

WYDARZENIA

CMM konserwatorem zabytków podwodnych

30 września podpisane zostało porozumienie pomiędzy wojewodą pomorskim i dyrektorem CMM, na mocy którego CMM przejmie prowadzenie części spraw będących dotychczas w gestii pomorskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Są to: uzgadnianie z dyrektorem Urzędu Morskiego możliwości prowadzenia badań i poszukiwań archeologicznych na obszarze morskim podległym dotąd konserwatorowi wojewódzkiemu oraz prowadzenie na tym obszarze prac badawczo-dokumentacyjnych zabytków wpisywanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Oznacza to, że CMM pełnić będzie funkcję inspektora d/s archeologii morskiej. Osobą wytypowaną przez dyrekcję CMM do prowadzenia tych zadań jest kierownik Działu Badań Podwodnych pani mgr Iwona Pomian.

Zainspirowani morzem

Arteterapia – terapia poprzez sztukę – jest coraz częściej stosowaną metodą pracy z osobami niepełnosprawnymi, nieprzygotowanymi społecznie, seniorami. Umożliwia ekspresję, daje poczucie bycia potrzebnym, aktywnym, twórczym. Prace powstałe w ramach takiej terapii często zachwycają siłą wyrazu i świeżości spojrzenia. Dzięki współpracy CMM z gdańską fundacją „Sprawni Inaczej” udało się zorganizować drugą już wystawę twórczości uczestników terapii zajęciowych prowadzonych przez Fundację lub z nią związanych. 13 października w Spichlerzach na Ołowiance odbył się wernisaż ekspozycji „Morskie inspiracje”, na którą złożyły się dzieła plastyczne wykonane w trzech placówkach Fundacji, Domu Seniora Caritas oraz Schronisku dla Nieletnich. „Anioły Ludzi Morza” Marii Wilewskiej, „Syrenka i Neptun” i „Głowa Meduzy” Sławomira Granata, „Globus” Władysława Hirsza i „Okrety płyną” Michała Krawczyka to tylko niektóre godne obejrzenia prace. Wystawa, przygotowana przez Dział Edukacji (komisarz mgr Krystyna Stubińska), czynna będzie do 13 grudnia.

Wernisaż wystawy „Morskie inspiracje”. Fot. Bernadeta Galus

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Dziedzictwo Bałtyku

W dniach 26–27 września br. w Bergen odbyła się kolejna konferencja ministrów kultury krajów nadbałtyckich, podczas której przedstawiciele grupy monitorującej prace w ramach przedsięwzięcia pn. Wspólne Dziedzictwo Krajów Nadbałtyckich zreferowali dokonania czterech podgrup tematycznych. W dwóch z nich: nadmorskie dziedzictwo kulturowe i dziedzictwo podwodne nasz kraj reprezentuje CMM. Według uzyskanych informacji, działalność tych zespołów, jak i całej grupy monitorującej została bardzo wysoko oceniona, w związku z czym postanowiono powierzyć im kontynuację prac do 2008 roku. Przypomnijmy, że z inicjatywy CMM w 2003 r. zostało zorganizowane I Forum „Wspólne dziedzictwo kulturowe krajów nadbałtyckich”, którego druga edycja odbyła się w czerwcu tego roku w Helsinkach. CMM zaproponowało też rozszerzenie działań grupy monitorującej o tematykę zabytkowych fortyfikacji nadmorskich oraz o dziedzictwo techniki morskiej. Program prac grupy monitorującej bieżącej kadencji zostanie uzgodniony w listopadzie na spotkaniu w Sztokholmie.

NOWE EKSPONATY

Kutry rybackie

Rozpoczęto realizację programu zabezpieczenia bałtyckich kutrów rybackich, przyjętego przez CMM i Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Rybołówstwa Bałtyku, z zamiarem utworzenia Muzeum Rybołówstwa Morskiego we Władysławowie. We wrześniu udało się pozyskać kuter typu B25 „GDY 118”, który oglądać można przy nabrzeżu Ołowianki, natomiast 14 października Stowarzyszenie i CMM przejęło drugą jednostkę – kuter typu KB-21 „WŁA 252”, nad którym opiekę sprawuje obecnie przedsiębiorstwo „Szkuner” we Władysławowie.

Model ORP „Orzeł”

Dzięki wsparciu finansowemu Towarzystwa Przyjaciół CMM nasze Muzeum wzbogaciło się o nowy eksponat: model przekroju wzdłużnego ORP „Orzeł”. Jest to pogładowy model okrętu podwodnego zbudowanego w 1985 r. w stoczni Sodomach w Leningradzie wg projektu 877E Warszawianka (w kodzie NATO – Kilo), pierwszego z serii produkowanej na eksport. Okręt ten zakupiła Polska Marynarka Wojenna, a uroczysty chrzest i nadanie mu numeru burtowego 291 odbyły się 13 czerwca 1986 roku w Gdyni. Model prezentowany jest w Spichlerzach na Ołowiance, w sali „Gospodarka morska PRL”.

Kongres Mediewistów

W dniach 19-21 września odbył się w Lublinie II Kongres Mediewistów Polskich, zorganizowany przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, we współpracy z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Kongres był spotkaniem badaczy i miłośników średniowiecza niezależnie od uprawianej dyscypliny naukowej czy kierunku zainteresowań historycznych. Aktywnie uczestniczyli w Kongresie historycy sztuki, idei i filozofii, archeolodzy, archiwiści i numizmatycy, historycy prawa i literatury, heraldycy i językoznawcy ze wszystkich ośrodków badawczych w kraju. Kongres zgromadził ponad 300 uczestników – wśród nich takie znakomitości, jak prof. Józef Szymański, prof. Wojciech Fałkowski czy prof. Jerzy Gadomski. Wygłoszono 160 referatów. CMM reprezentowała pani dr Monika Jankiewicz-Brzostowska, która wygłosiła referat pt.: „Podróż morską jako wyprawę w odmienną rzeczywistość”. Omawia on przejawy postrzegania morza przez umysły średniowieczne jako żywiołu antytetycznego względem lądu, w oparciu o przekazy kronikarzy i źródła ikonograficzne.

Literatura w muzeum

Na temat różnorodnych form działalności edukacyjnej z wykorzystaniem słowa pisanego mówiono na ogólnopolskich warsztatach dla muzealników zorganizowanych przez Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem i Pracownię Działań Muzealnych Zamku Królewskiego w Warszawie, zatytułowanych „Słowo jako forma wyrazu”. Dorobek CMM w dziedzinie edukacji literackiej przedstawiła pani mgr Teresa Piwek z Działu Edukacji, a jej prezentacja pt. *Scena na „Sołdku”, czyli próby edukacji dzieci i młodzieży z wykorzystaniem literatury marynistycznej* została przyjęta z dużym zainteresowaniem. Doceniono zwłaszcza podjęcie się przez „Scenę na Sołdku” realizacji scenicznej trudnych, wymagających tekstów wielkiej literatury, takich jak „Jądro ciemności” Josepha Conrada.

Przypomnienie jednego ze spektakli „Sceny na Sołdku”: „Na pełnym morzu” Sławomira Mrożka (1997). Od lewej: Dariusz Szymaniak, Florian Staniewski, Maciej Szemiel. Fot. Bernadeta Galus

Modernizacja Muzeum Wisły

17 października, ze względu na planowaną przebudowę i modernizację, zamknięte zostało Muzeum Wisły w Tczewie. Tak zaawansowanych prac w XIX-wiecznym budynku pofabrycznym, będącym od 1984 roku siedzibą Muzeum Wisły, dotychczas nie prowadzono. Fundusze na ten cel zapewnione zostaną dzięki dotacjom Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstwa Gospodarki i Pracy, a także wkładowi finansowemu gminy Tczew. Prace potwierdzają najprawdopodobniej do końca 2006 r. W specjalnie do celów muzealnych adaptowanym budynku będą miały swoją siedzibę: Muzeum Wisły – Oddział CMM oraz Muzeum Miasta Tczewa – placówka podległa miejscowemu samorządowi.

ZAPROSZENIA

Wernisaż na „Darze Pomorza”

24 października o godz. 15.00 na „Darze Pomorza” odbędzie się wernisaż wystawy pt. *Dwa spojrzenia. Powrót polskich okrętów ze Szwecji w październiku 1945 r. w obiektywie Sylwestra „Krisa” Brauna i J. Öströma*. Tego dnia mija 60. rocznica powrotu do kraju „Daru Pomorza” i polskich okrętów podwodnych internowanych w Szwecji na czas II wojny światowej. Powitanie w Gdyni po sześciolatniej nieobecności było wyjątkowo emocjonujące, a spotkania – te oficjalne, z premierem Edwardem Osóbką-Morawskim i pełnomocnikiem rządu d/s wybrzeża Eugeniuszem Kwiatkowskim, jak i nieoficjalne, uwiecznione zostały przez dwóch fotografów: polskiego i szwedzkiego. Sylwester „Kris” Braun, uczestnik i dokumentalista Powstania Warszawskiego, w 1945 roku przebywał na Pomorzu Gdańskim, szukając możliwości wyjazdu na Zachód, natomiast J. Öström przyłynął do Gdyni na szwedzkim statku towarzyszącym konwojowi polskich jednostek. Komisarzem wystawy jest mgr Marek Twardowski, kustosz „Daru Pomorza”.

Nareszcie razem... Fot. J. Öström